GAZETA KRAKOWSKA

No. 91.

W Srzodę Dnia 14. Listopada 1810.

WYROKI KRÓLEWSKIE.

Wypis z Protokołu Sekretaryatu Stanu.

W pałacu Naszym w Dreźnie dnia 24 miesiąca Października 1810.

FRYDERYK AUGUST,

Z Bożey łaski Król Saski, Xiążę Warszawski &c. &c.

Zważaiąc, iż pomimo przyiętych prawideł, w skutku przystąpienia Naszego do systematu zawartego w Dekretach Nayiaśnieyszego Cesarza Francuzow, Króla Włoskiego, względem handlu z Anglią i iey Koloniami, podług których to prawideł wszelkie związki handlowe z Anglią, iey Koloniami i sprzymierzonemi są i zostaią zakazane w Państwach Naszych; wyiąwszy, iżby takowe związki handlowe dozwolone zostały szczególnemi licencyami wydanemi przez Rząd Francuzki dla iakich portow morskich, inaczey zaś wszelkie towary pochodzące z powyższego handlu zakazanego, maią bydź skonfiskowane, — że iednakowoż pomimo takowych przyiętych prawideł, wniyść mogą przez handel do Państw Naszych towary bądź Kolonialne, bądź Angielskie, pochodzące albo z konfiskaty, albo z wzięcia na morzu, albo też z kommunikacyy handlowych nastąpionych w skutku licencyy szczególnych Francuzkich; gdy iest potrzebnem ścieśnić używanie i handel rzeczonych towarów Kolonialnych; postanowiliśmy i stanowiemy:

Art. 1. Cła postanowione taryffą do teraźnieyszego Dekretu przyłączoną, będą pobierane w Xięstwie Naszem Warszawskiem od wszystkich towarow Kolonialnych i innych w niey wymienionych, przechodzących przez komory celne, zacząwszy od dnia, w którym teraźnieyszy Dekret do każdey komory nadeydzie.

Art. 2. Takowe cła zarówno opłacane będą od towarow znayduiących się iuż w ręku Kupcow i każdego rodzaiu handluiących w Naszem Xięstwie Warszawskim, iako i od tych, które na ich rachunek lub pod ich adresem po kraiu krążyć będą, w czasie, gdy teraźnieyszy Dekret w mieyscu ich zamieszkania ogłoszonym zostanie.

Art. 3. Dawne celne i konsumcyyne opłaty maią bydź wrachowane w nowo nałożony podatek, też opłaty nie będą iuż pobierane na towarach, które przy wniyściu w Nasze Państwa tenże podatek opłaciły; te zaś towary, które znayduią się iuż w Xięstwie Warszawskim dawne cła uiściły, będą ie mia-

ią potrącone i wrachowane w poborze nowo ustanowionego podatku.

Art. 4. Pod podatek taryffą postanowiony zaięte nie będą:

1mo. Towary, od których nastąpione iuż opłacenie nowo postanowionego podatku w Państwach innego Mocarstwa, które takąż samą taryffę przyięło, udowodnionem będzie. Na ten czas takowe towary podlegać tylko będą opłacie ceł dawnych.

2do. Towary wchodzące dla przeyścia przez tranzit, bez wyładowania w kraiu, albo gdy maią zostać wyładowanemi na to tylko, aby przez dany na ten koniec kommis expedyuiącemu, daley za iego staraniem przesłane zostały.

3tio. Towary, które aktualnie znayduią się w kraiu ładowane na transit, albo w ręku maiącego kommis ich expedyowania, gdy ten zdolnym będzie udowodnić ich przeznaczenie za granicę.

4to. Towary znayduiące się w Naszym wolnem mieście Krakowie, i w mieście Teręspolu, albo które aktualnie naładowane są, aby do tychże Miast przewiezionemi zostały. Jednakże towary w kray z rzeczonych Miast idące, wyiąwszy przypadek, iżby na transit przeznaczone były, opłacą podatek, taryffą postanowiony na komorze za obwodem tychże Miast. Zachowuiemy sobie przytem nałożyć na mieszkańców wspomnionych Miast podatek umiarkowany do użytku, iaki odnoszą na własney konsumcyi w mieyscu ich zamieszkania, przez udzieloną mu wolność handlu.

Art. 5. Towary nie objęte wyłączeniami poprzedzaiącego artykułu, iakoteż i te do których stosuie się Nro 3tio rzeczonego artykułu, maią zostać deklarowanemi przez Kupców, handluiących, Kommissantów, expedyuiących; i takowa deklaracya nastąpić powinna przed dniem 1go Grudnia przyszłego, bez żadney odwłoki. Te, które przed tym terminem deklarowanemi nie będą, skonfiskowanemi zostaną.

Art. 6. Podatek postanowiony taryffą na te towary, które podług niey są mu podległe i deklarowane będą wedle poprzedzaiącego rozrządzenia, będzie powinien zostać zapłaconym albo ważnie zaręczonym przed dniem 1wszym Stycznia 1811 roku.

Dopełnienie ninieyszego Dekretu, i niezwłoczne iego po Departamentach rozesłanie Naszemu Ministrowi dochodów i Skarbu, a w Dzienniku praw umieszczenie, Naszemu Ministrowi Sprawiedliwości Xięstwa Warszawskiego zalecamy.

(Pod.) *Fryderyk August.*
(L.S.) przez Króla
(L.S.) *Minister Sekr. Stanu*
Zgodno z oryg. *Stanisław Breza.*
Minister Skarbu *Minister Sekretarz Stanu*
Węgleński, (Pod.) *Stanisław Breza.*
(L.S.) Zgodno z oryginałem
J. Czyżewski, S. J.M. S

TARYFFA

Opłaty podatku od towarow Kolonialnych.

Od Cetnara Berlińskiego.	Tal.	Gr.
Bawełny z Brazylii, Kaienny, Surynamy, Demerary i Georgii .	105	—
Bawełny Lewantskiey . . .	26	—
Wszelkiego innego gatunku bawełny z wyłączeniem Neapolitańskiey, która od tego podatku iest wolna	78	—
Cukru surowego	39	—
Cukru rafinowanego, w głowach .	52	—12.
Herbaty Haysan	118	—
Herbaty zieloney	78	—
Innych gatunkow herbaty . . .	20	—
Kawy	52	—12.
Indygo	118	—

Cacao	. . . . . .	130 —
Cocbenille	. . . . .	262 — 12.
Pieprzu białego	. . . .	78 —
Pieprzu czarnego	. . . .	52 — 12.
Cynamonu ordynaryynego	. . .	183 —
Cynamonu przedniego	. . .	262 — 12.
Goździkow	. . . . .	78 —
Muszkatołowych gałek	. . .	262 — 12.
Drzewa Amerykańskiego Acajon		6 — 12.
Brezylii czerwoney (fernambuc)		15 — 12.
Drzewa Amerykańskiego Campêche		10 — 12.
Drzewa farbiernego tartego	. .	13 —

Po tym wyroku zapadły następuiące:

I.

W pałacu Naszym w Dreznie dnia 27 Miesiąca Października 1810 roku.

Chcąc przyprowadzić do wykonania, podług całey surowości, zakazy exystuiące w Xięstwie Naszym Warszawskim względem towarow pochodzących z fabryk Angielskich, postanowiliśmy i stanowiemy:

Art. 1. Wszystkie towary iakieżkolwiek bądź, pochodzące z fabryk Angielskich, zostaną zabrane w całey rozległości Xięstwa Naszego Warszawskiego.

Art. 2. Ministrowi Naszemu przychodow i Skarbu zalecamy dopełnienie niniejszego Dekretu.

(Reszta podpisow iak wyżey.)

II.

Pod tąż datą.

Zważaiąc prawidła postanowione w Państwach Naszych względem handlu Angielskiego, które to prawidła znayduią się wymienione w Dekrecie Naszym pod d. 24 miesiąca teraźnieyszego:

Zważaiąc nadto: że Kupcy, którzy wdali się w przekupstwo towarami zakazanemi przez Dekret wydany w Berlinie dnia 23 Listopada 1806 r. wiedzieli, że się wystawiaią na konfiskatę: że nakoniec staie się potrzebnym przedsięwziąść środki ścisłe co do powyższych towarow tam, gdzie można wnosić, iż ich iest nagromadzenie, postanowiliśmy i stanowiemy:

Art. 1. Sekwestr będzie włożony na wszystkie towary Angielskie, lub Kolonialne, lub pochodzące z handlu Angielskiego, znayduiące się w Warszawie, Krakowie, Poznaniu, Terespolu, Lublinie, Bydgoszczy, Płocku, Toruniu, i w każdym innym mieście, gdzieby było nagromadzenie podobnych towarow.

Art. 2. Minister Nasz przychodow i Skarbu mianować będzie Kommissarzy dla wzięcia wszelkich środkow potrzebnych w celu wykonania niniejszego Dekretu, dopóki nie postanowiemy względem powyższego sekwestru.

Art. 3. Ministrowi Naszemu przychodow i Skarbu zalecamy wykonanie niniejszego Dekretu.

(Podpisy iak wyżey.)

III.

Pod tąż datą.

Osądziliśmy za przyzwoite, Naszemu Ministrowi przychodow i skarbu co do wykonania Naszych Dekretow, tyczących się,

1) Pozwolenia towarow na transit, do opłaty nowey ceł;
2) Nakazu sekwestru na towary wszelkie z handlu Angielskiego pochodzące;
3) Nakazu zaboru towarow z fabryk Angielskich pochodzących, pod dniem dzisieyszym wydanych następuiące udzielić przepisy.

Art. 1. Kommissanci expedycyonaryusze lub inni partykularni, którzyby ukrywali produkta i towary należące do Negocyantow i Kupcow, obowiązani będą prócz skonfiskowania produktow i towarow, do zapłacenia ich wartości na rzecz skarbu.

)(

Art. 2. Xięgi kupcow w miastach wymienionych w Naszem drugim Dekrecie, i ich korrespondencye, maią bydź examinowane dla noyścia czyli ich towary w całości lub w części pochodzą z zakazanego handlu z Anglią. Xięgi i korrespondencye tych, u których zabrane będą towary pochodzące z fabryk Angielskich podług Dekretu trzeciego, podlegać maią takowemu examinowi.

Art. 3. Pobieranie podatku postanowionego Taryffą złączoną do Naszego Dekretu pod d. 24 miesiąca bieżącego, zostaie zawieszone co do towarow, które podlegaią sekwestrowi podług 1 Artykułu Dekretu drugiego, o tyle, ile z nich sekwestr zdiętym nie będzie.

Art. 4 Towary Kolonialne i inne sekwestrem zaięte podług rzeczonego Dekretu, będą mogły iednak bydź przedane na potrzebę wewnętrzney Konsumcyi: i za dogodne będzie na ten koniec samymże Kupcom oddać część ich zapisu, z którego ceny winni będą zdać rachunek Kommissarzom, powiększaiąc teraźnieyszą ich cenę całym dodatkiem nałożonego na nie podatku.

Art. 5. Bawełna Lewantska, chociaż obięta taryffą nie iest, iednakże obięta urządzeniami Dekretu drugiego; wszakże deklaracye przepisane Dekretem Naszym d. 24 m. b. pierwszym, z nowo wydanych Dekretow maią ią obeymować.

Art. 6. Miasta Krakow i Terespol maią zostać zaięte pod rozrządzenia trzeciego Naszego pod dniem dzisieyszym Dekretu.

Postępowanie podług niniey szych przepisów, Naszemu Ministrowi przychodow i Skarbu zalecamy.

(*Podpisy iak wyżey.*)

IV.

Pod tąż datą.

Zapatrzywszy się na Dekret Nasz pod d. 24 t. m. nakazuiący opłatę nowego podatku Cełł na towary Kolonialne, i inne obięte Taryffą, do tegoż Dekretu załączoną;

Zważaiąc, iż staie się potrzebnym nałożyć podług teyże samey Taryffy opłatę na towary, które wniydą do Xięstwa Naszego Warszawskiego, albo się w nim znayduią aktualnie na transit lub w ręku Expedycyonaryusza dla transportowania ich za granicę, postanowiliśmy i stanowiemy.

Artykuł 1. Towary wyżey wymienione uiszczą opłatę w rzeczoney na początku Taryffie oznaczoną. Ta opłata pobierana będzie na komorach granicznych, przez które pomienione towary wchodzić będą do Xięstwa, albo w mieyscu, gdzie się znaydować będą, gdy publikacya niniey szego Dekretu nastąpi.

Przepisy artykułu 4go N. o 2 i 3 Dekretu Naszego pod d. 24 t. m. są odwołane o tyle, o ile się ściągaią do wyż wspomnionych towarow.

Art. 2. Potwierdzaią się iednak przepisy artykułu 3go Nro 1 tegoż Dekretu względem wszystkich towarow, któreby weszły albo znaydowały się w Xięstwie Naszym Warszawskim, a któreby już uiściły w kraiach innego mocarstwa opłaty, oznaczone i Taryffą wyżey wymienioną.

Art. 3. Zalecamy Ministrowi Naszemu przychodow i Skarbu, wykonanie niniey szego Dekretu, który bez zwłoki ma bydź rozesłany po Departamentach, a przez Ministra Naszego Sprawiedliwości, w dzienniku praw umieszczony.

(*Podpisy iak wyżey.*

Z Paryża d. 26. Października.

Monitor zawiera co następuie:

" Wszystkie sprzymierzone kraie poszły za przykładem Francyi. We wszystkich zaprowadzono nową taryffę od towarow osadowych; wszędzie dopięty został cel przedsięwziętego środka i wszędzie czuć się daią zbaw-

wienne iego skutki. W kraiu Wirtemberskim podniosła się o połowę cena osadowych towarow, gdy Królewskie rozporządzenie wyszło. Ta zgodność wszystkich kraiow sprawi równie przewidziany, iak nieomylny skutek, bo odbieraiąc Anglii wszelki sposob przemyslania, odeymie iey ostatnią nadzieię.„

Tenże dziennik ogłosił następuiący

List Jenerała dywizyi Drouet, Hrabiego Erlon, dowodzcę 9go korpusu, do Xcia, JMci Wagramskiego i Neufszatelskiego Majora jenerała. Z główney kwatery Waladolidy d. 12 Października 1810.

Jaśnie Oświecony Mci Xże! Doniosłem W. X. Mci wczoray pomyślne wiadomości, które od woyska Portugalskiego odebrałem. Dziś śpieszę się przesłać W. X. Mci list, który odebrałem od pozostałego przy odwodzie w Wisen jeneralnego intendenta Lambert. List ten przywieziony mi został przez Portugalskiego urzędnika, który w naszey zostaie służbie, i dał iuż wiele dowodow swey gorliwości. Znaie się, iż działania woyska w Portugalii idą pomyślnie. Udaię się w drogę, dla rozpędzenia Portugalskich milicyy, które mogłyby w tyle Woyska czynić poruszenia, ażeby Xże Efslingi nie potrzebował wysełać przeciw nim oddziałow i mógł dzielnie ścigać Anglikow Jak tylko przybędę do Almeidy, zbierać będę wszelkie wiadomości, ieżeli officer z listami od Xcia Efslingi ieszcze nie nadbiegł, dla przesłania ich W. X. Mci. D. 15 stanę w Almeidzie. Zapewniy W. X. Mość Nayiaśnieyszego Cesarza, iż 9ty korpus stara się okryć sławą, i niechciałby przestać na ucieraniu się z milicyami i rozboynikami; proszę, ieżeli ieszcze czas iest, abym mógł przeyść do przedniey straży. Cztery moie pułki strzelcow i huzarow wzbudzaią przez piękną swoią postawę i ubior podziwienie w Hiszpanach. Powiadaią, iż oprocz gwardyi Cesarskiey nie widzieli ieszcze tak pięknego woyska.

List Jeneralnego intendenta Lambert do Xcia Wagramskiego; Majora jenerała. Z Wisen d. 5 Października 1810.

Jaśnie Oświecony Mci Xiąże! Znaiąc troskliwość Nayiaśnieyszego Cesarza względem woyska iego w Portugalli i przewiduiąc, że J. C. K. Mość nie może tak prędko odebrać o nim wiadomości, ponieważ officer, który wiezie od Xcia Efslingi rapporta o korzyściach odniesionych przez woysko od wkroczenia do Portugalii, przymuszony iest iechać przy konwoiu jeńcow, przeto posełam iednego z Portugalskich moich urzędnikow, rozumnego i wiary godnego męża, do Jenerała Drouet, dla uwiadomienia W. X. Mci o tem co zaszło, i z prozbą, aby przyśpieszył marsz swóy dla oswobodzenia nas w tyle woyska; gdyż nie byłoby zgodną rzeczą, aby Xżę Efslingi osłabiał się z tego powodu i wysełał oddziały. — Od wkroczenia do Portugali nie stoczyliśmy żadney znaczącey walki. D. 26 Września natrafił Xże Efslingi na Angielskie woysko, które wzgórki i wąwozy na 8 godzin drogi od Koimbry nad Mondego zaymowało. Lekkie nieprzyiacielskie woyska porażone d. 26, 27 i 28 opuściły wszystkie stanowiska, które tak były mocne, iak tylko gdzie bydź mogły. Xże Efslingi nie kazał ich także z przodu attakować, ale przesłał na trzymaniu Angielskiego woyska przez lekką swoią piechotą na wodzy i udał się z Xciem Abranteskim, jazdą i trzema częściami woyska drogą od Koimbry do Oporto. Lecz Angielski jenerał rozpoczął zaraz swoie cofanie, przebył rzekę Mondego i zostawił nam piękne te stanowiska i wszystkie źrodła, które miasto Koimbra nam obiecuie. Woysko iest zdrowe i ma podostatkiem żywności. W Wisen znaleźliśmy nieiakie zapasy. Polny lazaret iest dostatecznie we wszystko opatrzony; ma

tylko 500 ranionych i 250 chorych. W potyczce przy Koimbra nie był żaden jenerał, ani pułkownik raniony. Zapewniaią, co iednak nie iest pewne, że Jenerał brygady Simon, gdy z 3 batalionami woltyżerow opanować chciał klasztor Busako, z kilku ludźmi w niewolą zabrany został. Kilku ranionych ludzi przy tem zdarzeniu zapewniaią, iż nieprzyiaciel mało jeńcow zabrał, ponieważ woyska nasze nie miały rozkazu attakowania tego klasztoru i postąpienia naprzod, zatem miały dosyć czasu do ustępu. Mamy zupełny związek z Koimbrą. Zapewniaią nawet, że jazda nasza przybyła iuż do Pombal. Znalezione w Koimbrze magazyny są znaczne. Dziś w wieczor oczekuię 190 Angielskich jeńcow; Portugalskich mamy do kilku tysięcy, lecz wielką mamy przykrość w ich strzeżeniu; nieszczęściem wiele ich ucieka.

Potwierdza się teraz, że Hollandya mieć będzie tymczasowy jeneralny rząd. Wczorayszy Monitor zawiera względem urządzenia Hollenderskich departamentow w treści co następuie:

W Pałacu Fontainebleau d. 18. *Paźdz.*

Napoleon, Cesarz Francuzow, &c. &c. Gdy departamenta Hollenderskie maią systema podatkowania, które w cale różni się od systematu podatkowania państwa; gdy go w roku 1811 przez zaprowadzenie Francuzkiego odmienić ieszcze nie można bez znacznego uszkodzenia Naszego skarbu; gdy Hollenderscy urzędnicy skarbowi dla utrzymania swych familiy potrzebuią urzędow; gdy o ich gorliwości i rzetelności dobre odebraliśmy świadectwa; gdy iednak większa ich liczba przeniesiona być musiała gdybyśmy nową odpowiedzialność prędzey zaprowadzili, niżeliby się potrafili się nauczyć; gdy w departamentach Hollenderskich znaydują się zaległe podatki i długi, które szczególnieyszey staranności wymagaią; gdy księga publicznego długu nie iest ieszcze urządzona i przed rokiem 1812 urządzoną bydź nie może; gdy nakoniec umyśliliśmy zaprowadzić powoli w departamentach Hollenderskich systema skarbu Naszego państwa, i na rok 1811 przestać na zaprowadzeniu takich urządzeń, ażeby podatki, które te departamenta opłacaią mnieysze były, niżeli w poprzedzaiących latach; postanowiliśmy zatem i stanowiemy następuiące urządzenie na rok 1811.

(Tu następuie urządzenie.) Jeneralny rząd składa się z jeneralnego rządcy w osobie W. urzędnika; daley 1 (z iednego radcy stanu; 2) jeneralnego intendenta skarbu; 3) referendarza, który mieć będzie dozor nad wodami; 4) referendarza i dyrektora srodkowey kassy; 5) dyrektora ceł; 6) dyrektora publicznych długow; 7) dyrektora policyi. Rząd odbywać będzie swoie posiedzenia w Amsterdamie. Jeneralny rządca ma takie same zaszczyty, iak rządca za Alpeyski. Pałac w Amsterdamie iest pałacem Cesarskim. Dobra koronne w Hollandyi będą stosownie do wyroku d. 11 b. m. zarządzane. W sądach Hollenderskich ma bydź ięzyk Hollenderski wraz z Francuzkim używany. Przyłączona do Francyi Hollandya dzieli się na 7 departamentow, iako to: Zuydersee; Uyścia Mozy; wyższey Issli; Uyścia Issli; Fryzyi; Zachodniey Emsy; wschodniey Emsy. W każdym departamencie będzie przez jeneralnego rządcę głowne miasto oznaczone. Nnieysze urządzenie zacznie się od 1 Styeznia 1811. W Amsterdamie, Rotterdamie i Emden będą handlowe sądy. Prezydenci miast, które przeszło 5000 maią ludności będą przez Cesarza mianowani. Wszystkie publiczne urządzenia szkolne są utrzymane. W wszystkich szkołach będą nauczyciele ięzyka Fran-

cuzkiego. Dwa członki Paryzkiey szkoły głowney przeyrzą wszyſtkie urządzenia szkolne w Hollandyi. Wszyſtkie sądowe władze pozoſtaną w czynności do 1 Stycznia 1811. Od tego czasu będzie sprawiedliwość iak we Francyi wydzielana. W Hadze będzie naywyższy sąd Cesarski dla wszyſtkich 7 departamentow. Kodex Napoleona, kodex kryminalny i handlowy mieć będą moc od 1 Stycznia 1811. Dług publiczny ieſt w całości utrzymany; ale prowizyi trzecia tylko część będzie wypłacana. Wielka xięga dłużnikow kraiowych będzie przez osobną kommiſsyą ułożona, i muſi bydź do 1 Stycznia 1813 ukończona. Rachunek wydatkow rządowych na rok 1811 wynosi 15 milionow 500,000 zł. hol. Woyska Hollenderskie będą od 1 Stycznia 1811 urządzone i płacone iak Francuzkie. Officerowie morscy mieć taką samę będą płacę, iak Francuzcy. Była lotterya Hollenderska ieſt utrzymana. W miaſtach Amſterdamie, Rotterdamie i Emden będą składy nie zakazanych obcych towarow. Towary te będą mogły bydź Renem do Niemiec i Szwaycaryi wyprowadzone. Hollandya będzie na dwie dywizye woyskowe podzielona. Taki sam woyskowy popis będzie w Hollandyi zaprowadzony, iak we Francyi; połowa popisowych ieſt do lądowey, a druga do morskiey ſiły przeznaczona.

Przybył tu sławny Kanowa.

Nowym kanałem S. Quentin przybyło tu d. 21 Października 6 wielkich ſtatkow z węglem kamiennem. Są to pierwsze ſtatki, które puściły ſię tym kanałem i powitano ie odgłosem dzwonow, &c.

Rzymianki, które pałacowemi damami mianowane zostały, są Xżna Chigi i Hrabina Bonocaril, z domu Braschi.

W poniedziałek odprawił Cesarz radę handlową.

Z Londynu d. 20. Października.

(Z Monitora.)

Wczoray przybył P. Walsh do kancelaryi Lorda Liwerpoola z liſtami od Lorda Wellington, poczem ogłoszono następuiące urzędowe donieſienie:

" Przybył goniec od Lorda Wellington. Opuścił go d. 6 b. m. w Alkobaza. Woysko skoncentrowane cofało ſię, w celu zaięcia ſtanowiska przed Lizboną. Woysko Francuzkie przeszło rzekę Mondego i, zdaie ſię, pomykać za naszem woyskiem. Koimbra i wszyſtkie wſie opuszczone od mieszkańcow zostały. Przeięto liſt Maſſeny pod d. 21 Września, w którym opisuie trudności, iakich z powodu zepsutych drog i położenia kraiu w drodze swey doznaie. „

Powiedzieliśmy wczoray, że zamiarem było Lorda Wellington zatrzymać ſię w Torres-Vedras, w mieyscu z położenia swego mocnem i do tego ſtarannie oszańcowanem. Wiadomości, które odbieramy, sprawdzaią to twierdzenie. Lord Wellington cofnął ſię w dobrym porządku. Maſſena idzie za nim z całą swoią ſiłą. Między nieprzyiacielską przednią, a naszą tylną ſtrażą zachodzą częſte potyczki. Donieść możemy, iż wszyſtkie kończą ſię z naszą korzyścią. Jazda nasza okazała wielką przewagę nad jazdą Francuzką, (*) osobliwie w potyczce przy Kondexo, gdzie 16ty pułk lekkiey dragonii uderzył na liczny korpus jazdy Francuzkiey, zabrał w niewolą 5 officerow i 120 żołnierzy, wiele ludzi nieprzyiacielowi zabił i ranił. (**)

Maſſena ma bezwarunkowy rozkaz wy-

(*) Przypiski Monitora: *Jakżeby inaczey bydź mogło! Cała Europa wie, iż woysko Francuzkie składa się z trwożliwych ludzi i nie ma żadnego doświadczenia.*

(**) *Chełpliwość, dla zabawienia pospólſtwa Londyńskiego*

pędzenia Anglikow z Portugalii. Rozkaz takowy wyciąga więc wyparcia Lorda Wellington z mocnego iego stanowiska.

Gdy powyższe opisaliśmy paragrafy, nadeszły ważne doniesienia z półwyspu. Przywiozła ie fregata Apolo, która wczoray do Spithead przybyła. Odpłynęła d. 15 Października z Lizbony, i przywiozła listy od Lorda Wellington. Zaiął on stanowisko przy Torres Vedras i chce tam nieprzyiaciela oczekiwać.

Z Portsmutu d. 19 Października o godzinie 3 popołudniu.

" Po bitwie d. 27 Września postąpili Francuzi naprzod ku Koimbrze, w celu opanowania znayduiących się tam naszych magazynow. Lord Wellington uznał za potrzebne cofnąć się do Lizbony, i zaiął teraz mocne stanowisko między morzem i Tagiem. Głowna iego kwatera znayduie się w Torres-Vedras, i mniemaią, iż z tego stanowiska nie potrafi go nieprzyiaciel wyprzyć. W woysku naszem panuie nayważniejsze zaufanie.,,

W drugim wydaniu gazety *the Sun* o godzinie 3 popołudniu znayduie się następuiące urzędowe doniesienie:

" Od Lorda Wellington i P. Stuarta nadeszły listy pod d. 13 b. m. Donoszą one, iż sprzymierzone woysko cofnęło się do swoich liniy. Prawe skrzydło stoi od d. 7 i 8 w Castanheiro, i Villafranca, a lewe w Torres Vedras. Nieprzyiaciel nie czynił woysku naszemu przeszkody w cofaniu; zaszło iednak kilka potyczek między obustronną jazdą.,,

Przybyła z Lizbony do Portsmutu fregata Apolo (mowi gazeta *Star*) 4 dni tylko znaydowała się w drodze. Lord Wellington uznał za potrzebne cofnąć się, ponieważ Massena do niego dopierał. Massena i iego woyska maią bydź bardzo roziątrzone, i nie iesteśmy bez obawy względem wypadku nastąpić mogącey bitwy. Lubo Lord Wellington iest zręczny jenerał, ma iednak do czynienia z wodzem, który iest za naypierwszego w woysku Francuskim miany, i lubo z Portugalczykami, ktorzy dobrze się w gorach trzymali, siły iego wyrównywaią nieprzyiacielskim, zachodzą iednak okoliczności, które lękać się każą.

Woysko przymierzone znayduie się o 27 mil Angielskich od Lizbony. Pod czas cofnienia się Lorda Wellington jazda nasza ucierała się ustawicznie z nieprzyiacielską. Teraźnieysze iego stanowisko iest bardzo mocne, i potrzeba przemagaiącey siły i natarczywego nieprzyiaciela, aby go ztamtąd wyparł.

Fregata Apolo przywiozła jenerała Simmon i wielu ranionych lub chorych półkownikow i officerow.

List z Gosport pod d. 19 Października wyraża.

" Część naszego woyska stoi w Villafranca o 6 godzin drogi od Lizbony. Jenerał Romana złączył się z 10,000 ludzi z prawem naszem skrzydłem. Zbiegi zapewniaią iednostaynie, iż Francuzi na 10 dni tylko maią żywności.,,

Admirał Pellew powrocił z okolic Flesingi do Dunow z 9 liniowemi okrętami.

Sądzą tu, iż Francuzi są iuż panami Oporto, gdzie ani iednego działa do obrony tego miasta nie zostawiono.

Do zabrania na okręty woyska naszego z Portugalii w przypadku nieszczęścia iest wszelka gotowość. Urządzenia do tego, ktore Admirałowi Berkeley powierzone zostały, tak są doskonałe, iż przy wsiadaniu nayrnnieyszego lękać się niepotrzeba nieładu; każdy pułk ma wyznaczone szalupy i statki.

Handlowe czynności zupełnie ustały; lecz cieszemy się pogłoską, że Rossya wyda woynę Francyi. Bankructwa iedne po drugich następuią. Nie ma więcey kredytu ani zaufania; ieden drugiego ma w podeyrzeniu.

Obawiamy się, aby rząd Szwedzki na żądanie Francyi nie nałożył 40 od sta na wszystkie osadowe towary w Gotenburgu, tak iak iuż w wielu portach nastąpiło. Listy z Gotenburga wystawiaią smutny stan handlu na morzu Baltyckim. Pod Gotenburgiem i innych portach tego morza stoi kilka set okrętow kupieckich, lecz kapitanowie ich z boiaźni konfiskaty nie śmią udać się do mieysc swego przeznaczenia. Nie ma prawie żadnego portu na morzu Baltyckim, żeby się w nim konsul Francuzki nie znaydował. Codziennie oczekuią w Gotenburgu w podobnemże znaczeniu osoby, ktora ma dozierać, aby systema lądowe było dopełnione.

Rząd Portugalski nie będąc w stanie zebrać 514 milionow 283,840 Reisów, które obowiązał się ostatnim traktatem Dejowi Algierskiemu zapłacić za okup 615 Portugalczykow, wyznaczył kommissyą z 10 kupcow, która zbierać ma składki na okup powyższych osób.

DODATEK

DO № 91.

GAZETY KRAKOWSKIEY

W Srodę Dnia 14. Listopada 1810.

Czytaiąc Gazetę Warszawską Nr. 75 d. 18 7bra 1810 gdzie pieniądze pomoc do handlu iako rzecz wienią. Handel ieſt tylko zamiana. A bogactwo, na którego ta ieſt ſtronę była moneta skorzana i z rozmaitych metalow, czemuż nie papierow? W tor nawet pieniędzy ieſt idealny. Wszak Amerykanie za rękodzieła dawali téyże wagi złoto, srebro, a obydwa zyskiwali, dogadzaiąc potrzebom. Wniydźmy w rzecz; chęć znaczenia nad proporcyą doch dow. zmnożyło podatki; ludność regularne woysko, lądowe, morskie, okręty, fortece to powiększyło nakłady, Induſtrys rękodzieła, których wartość zwiększała potrzebę pieniędzy do nagrodzenia tego. Zmnażano liczbę pieniędzy; zaczęto gatunkować i to ſtało ſię małym środkiem; udano ſię do pieniędzy papierowych, ale i te nie zdołały zaſtąpić potrzeb woiennych kraiowych, a partykularnych z rękodzieł wypadaiących. Zmnażano liczbę papierowych pieniędzy, która cię żarem ſtała ſię, bo rządowa władzą chciano im kurs dać. Lecz u nas maiąc radę handlową, tey dawszy pod Dyrekcyą dobra przeznaczone na fundusz pieniędzy papierowych na wzór innych kraiow ratuiących ſię w takich pozycyach będących. Ta Rada niech ſię składa z Akcyonistow; ci będą troskliwi o walor pieniędzy papierowych, iako o wexlowe skrypta dobra im oddane podług wyciągnionych intrad, ci od swać będą kraiowi co mu będzie ſię należało, przemysł porobi im większe użytki i zdołaią zrobić handel zamienny, co my mamy, za to, czego potrzeba kraiowi. Za co my oſtatki monety kruszcowy wydaiemy. A tym sposobem monetę w kraiu utrzymamy, handel ożywiemy, pieniądzom damy walor. To wsparcie Narodu widzi mieszkaniec w zaciszu nad Wiślańskim

Wroblewski.

Z Warszawy d. 10. Liſtopada.

Towarzyſtwo Królewskie Przyiaciół nauk ma sobie za miły obowiązek donieść publiczności imi na tych gorliwych o dobro nauk Obywateów, którzy przez nowe dary przyłożyli ſię do powszechnego użytku.

Znaczną Bibliotekę Towarzyſtwa ofiarowaną przez JO. Xcia Alexandra Sapiehę, zbogacił teraz W. Kuropatnicki nader szanownemi w ſtarożytności oyczyſtey rękopismami.

W. Urmowski, Prokurator Królewski przy Sądzie Sprawiedliwości karzącey Departamentow Lubelskiego i Siedleckiego, uczynił zgromadzeniu zapis swego dwutyſięcznego xiąg zbioru, zoſtawuiąc sobie dożywotnie

otrzyś używanie.

W. Wasiutyński, Mecenas Sądu Kassacyynego ofiarował znaczny zbior pism peryodycznych Niemieckich.

Ofiarowane dawniey starożytne medale Greckie i Rzymskie, pomnożył teraz JW. Łubieński, Minister Sprawiedliwości, przydaniem zbioru medalow gabinetu Florenckiego w wyciskach.

JW. JPani Franciszka Kraiewska, składaiąc w ręce Prezesa Towarzystwa obligacyą skarbową na summę 2500 zł. pol. przeznaczyła ią na koszta wydania śpiewow historycznych oyczystych.

W. J. X. Czaykowski, Kanonik Łowicki, Członek Towarzystwa, złożył w Bibliotece rękopismo z kilkudziesiąt Volumінow składaiące się, zawieraiące w sobie opisanie topograficzne prowincyy Wielkopolskich.

W. J. X. Duczymiński, Proboszcz Radzyński, przesłał zgromadzeniu niektóre zabytki starożytności; składaią się one z kręgow metalowych, znanych pod nazwiskiem Naramienn k w (armilæ), iakie dawane b ły rycerzom Rzymskim w nagrodę waleczności. Znaleziono ie we wsi Sukbinach pod Garwolinem.

Zgromadzenie oświadczaiąc publiczną wdzięczność, zapisało te imiona obok złożonych darow. W Warszawie d. 9 Listopada 1810.

Osiński, Sekr. Jen.

Ziechali do tuteyszey stolicy: JO. Xiąże Ludwik Wirtemberski, JO. Xżę Adam Czartoryski, członek Rady państwa Rossyyskiego, a Kurator Uniwersytetu Wileńskiego — JWW. Hrabiowie: Sołtan, były Marszałek Nadworny Litewski, i Rzewuski, były Pisarz Polny Koronny.

Z Wiednia d. 7. Listopada.

Nayiaśnieyszy Cesarz raczył Xcia Metternicha, oyca Ministra stanu do spraw zagranicznych, który w czasie podroży ostatniego do Paryża zawiadywał iego wydziałem, mianować własnoręcznem pismem ministrem stanu i konferencyynym.

D. 2 b. m. Imperatorsko-Rossyyski nadzwyczayny Poseł i pełnomocny Minister, Hrabia Stakelberg, oddał J. C. K. Mci na udzieloney mu audyencyi list wierzytelny. Nazaiutrz Baron Senlotheim, królewsko Westfalski nadzwyczayny poseł i pełnomocny minister miał wstępną audyencyą i oddał list wierzytelny, a Hrabia Finkenstein, były Pruski poseł, pożegnalną audyencyą, przy czem Królewsko-Pruski Minister stanu, Baron Humboldt, miał szczęście oddać wierzytelny list iako nadzwyczayny poseł i pełnomocny Minister Króla Jmć Pruskiego.

J. C. K. Mość raczył będącego w Peterzburgu z zleceniami Jozefa Hrabiego St. Julien, kawalera orderu Maltańskiego, szambelana, taynego radcę i feldmarszałka porucznika, mianować nadzwyczaynym posłem i pełnomocnym ministrem przy Imperatorsko-Rossyyskim dworze.

Z Panczowy d. 25. Października.

(Z Gazety Prezburskiey.)

Podług nadeszłego do rady Belgradzkiey od Naczelnika Serwianow, Jerzego Czerny, doniesienia uderzyli Serwianie d. 20 b. m. na oszańcowany obоz Turk w Bosniyskich w liczbie 30,000 ludzi przy Losnica, których z znaczną stratą za Drwinę przeparli. Działaniami temi kierował Rossyyski Pułkownik Nikitsch. W morderczey tey bitwie zostało kilku dowodzcow Serwiyskich i nawet Pułkownik Nikitsch (rodem z Klementiny w Peterwaradeinskiey granicy) ranionemi.

Stoiący przy Prahowa i Negotinie Ros-

rowski Jenerał porucznik Sass, otrzymawszy znaczne posiłki, postąpił d. 4. b. m. z swoim korpusem przeciw Widynowi, i stoczywszy kilka potyczek z zasłaniającemi tę twierdzę Turkami, obległ ią d. 7. Taki sam los czeka Nissę.

Z Bradłow d. 16. Października.

(Z Gazety Prezburskiey.)

Podrożni zapewniaią, iż znaczny korpus woyska posłany iest ku północney graniey państwa.

Z Wilna d. 15. Października.

Nadszedł tu ukaz o zaciągu rekrutow, którym postanowiono wybrać w wszystkich guberniach, oprocz kraiow Białostockiego i od Galicyi przyłączonego, od 1go Listopada do 1go Stycznia 1811 z każdych 500 dusz męzkich po 3 rekrutow nie młodszych nad lat 19, ani starszych nad 37 i nie niższych od 2 arszynow i 3 wierszkow, z tą dla pogranicznych guberniy wygodą, że one dla odległości mogą na mocy ukazu 1801 za każdego rekruta po 1000 rubli w assygnacyach zapłacić.

Rząd guberalii Wileńskiey ogłosił, iż z wyższego rozkazu założone zostaną magazyny skarbowe w Oszmianie, w Wiłkomirzu, w Szawlach, w Rosieyniach, w Poniewieżu, w Brzach, w Tylszach, w Michaliszkach, w Wizunach, w Widzach, &c. Mąka i krupy do tych magazynow potrzebne, będą z taniey daiącemi zakontraktowane w terminach d. 1, 10 i 15 Listopada.

Dnia 12 i 13 Listopada 1810.
Cena zboż rożnego gatunku na Targu w Kleparzu sprzedawanych.

	Przednie.		Srednie.		Poślednie	
W bankocetl :	Złp.	gr.	Złp.	gr.	Złp.	gr.
Korzec Pszenicy	116	—	108	—	96	—
— Żyta	92	—	84	—	82	—
— Jęczmienia	56	—	52	—	50	—
— Grochu	64	—	60	—	56	—
— Owsa	42	—	38	—	34	—
— Jagieł	136	—	128	—	108	—
— Rzepaku	92	—	88	—	—	—

DONIESIENIA.

Podprefekt Powiatu Krakowskiego uwiadomia tych wszystkich, ktorzy maią prawo zapisania się w Xięgę Obywatelską, iż termin zapisywania w wymienioną Xięgę z dniem 20 b. m. i roku ukończa się: wzywa zatem Obywatelow Szlachty Powiatu Krakowskiego, aby się przed terminem do Urzędu Podprefektury ninieyszey zgłaszali, albowiem po upłynieniu tego, Xięga do JW. Prefekta Departamentu Krakowskiego odesłaną zostanie.

W Krakowie dnia 10 Listopada 1810.

Stefan Wielogłowski.

Gano Sekretarz.

Na mocy wyroku Trybunału Cywilnego pierwszey Instancyi Departamentu Krakowskiego do liczby 1075 dnia 19 Października roku bieżącego zapadłego w kamieniey pod liczbą 118 tu w Krakowie na Grodzkiey ulicy stoiącey dnia dziewiętnastego Listopada r. b. od godziny 9tey rano aż do godziny 12 przed południem, tudzież od godziny 3ciey po południu aż do wieczora; rożne sprzęty domowe iako to: stoliki, stołki, kanapy, szafy i inne Ur. Franciszka Cernera na alimenta Zonie iego Ur. Jozefie Cernerowey miesięcznie po 4 czer. zł. przysądzone, przez bywszego Komornika Sądow Szlacheckich Krakowskich Ur. Choynackiego zatradowane, przez publiczną licytacyą nay więcey daiącemu sprzedane będą.

Dan, w Krakowie dnia 9go Listopada 1810 roku.

J. Kanty Kowalski, Burgrabia T. C. P. J. D. K.

Sekretaryat Jeneralny Prefektury Departamentu Krakowskiego podaie do wiadomości, iż Prefektura z Kanoniczey ulicy, gdzie dotąd zostawała, do domu pod Baranami pod Nrem 340 będącego się przeniosła i tam w dniu dzisieyszym urzędowanie swoie rozpoczęła.

W Krakowie dnia 26 Października 1810.

Wroński, S. J.

Trybunał Cywilny Iwszey Instancyi Departamentu Krakowskiego, wydział II. sukcessorow, niegdy Jacka Błędowskiego uwiadomia, iż w depozycie tegoż Trybunału summa 338 zł. ryń. 57 kr. z dóbr Donatkowice po Antonim Zielińskim im należąca znayduie się, do ktorey w czasie prawem oznaczonym podn elieni, Ciż sukcessorowie ninieyszym się wzywaią; inaczey szkody wynikłe, sami sobie przypiszą.

W Krakowie d. 22 Października 1810.

O. Grykolewski.

Strzelecki, Podpisarz.

Prefekt Departamentu Krakowskiego podaie do publiczney wiadomości: że gdy na Licytacyi dnia 11 Października r. b. w Wieliczce w przytomności WW. Kommissarzow obu rządowych odprawianey, czopowe tamteysze na piwo i wódkę do słuszney i skarbom należney ilości doprowadzone nie było, tak dalece, że wylicytowana ilość przez tychże kommissarzow nie była przyiętą; zatem na dniu 23 Listopada o godzinie ranney 9 powtorna licytacya, przy zwykłych warunkach w Wieliczce od rawiać się będzie.

Wodzicki, Prefekt.

Wroński, S. J.

Kommissarz umocowany do rozdzielenia aktow byłey Appellacyi Krakowskiey każdemu komu o tym wiedzieć potrzeba wiadomo czyni, iako Rotuły i Rekursa trzeciey Instancyi w byłym Trybunale Appellacyi Krakowskiey nie rozstrzygnione następuiące: Rekurs U. Antonilli Zborowskiey i Jozefa Łabęckiego o zniszczenie licytacyi dóbr Bełżowa. Akta Salomei z Grodzickich Psarskiey przeciwko Ur. Iozefowi de Wittenes Wieliczko o 500 złotych. Akta sprawy w drodze rewizyi pomiędzy temiż stronami o 555 złotych. Akta sprawy Stanisława Pieniążka przeciwko sukcessorom Woyciecha Zaręby o 18,875 zł. pol. Rapport Sądu Appelacyynego na rozkaz JW. Ministra Sprawiedliwości z powodu Jenteressu Pana Erazma Zarańskiego przeciwko Hakenschmidowi o 21129 zł. pol. 8½ gr. — Akta sprawy Mikarego Kluszewskidgo przeciwko Łukaszowi Bnińskiemu i Janowi Meysnerowi o cessyą Summy 250,000 zł. pol. — Akta Jakuba Nowakowskiego przeciwko Sewerynowi Rzewuskiemu o 21,898 zł. pol. 15 gr. — Akta Jakoba Holtz z Dawidem Rozheim o 100 duk. — Akta Franciszki i Ludwiki Kosteckich przeciwko Karolowi Russoskiemu o 356 ryń. 30 kr. — Akta Jana Rogalińskiego przeciwko Woyciechowi Jaworznickiemu o zdanie rachunkow z dobr Stępia, Tarłowa i Cesarzewie. — Akta sprawy Jacka Tacis z Wiktoryą Krzyżanowską o 30 Sztuk korali. — Akta sprawy Wacława Szmerczka przeciwko Szczepanowi Wielogłowskiemu o 573 ryń. — Akta sprawy sukcessorow Chrystyny Woiuckiey przeciwko Jozefowi Mieroszewskiemu o 186000 zł. pol. — Akta sprawy Berl Luxemberg przeciwko Jozefowi Wąsowiczowi o 14000 garcy wodki — Akta sprawy Antoniny Oliżarowey przeciwko Massie krydalney Pawła Grabowskiego o prawo własności dobr Kazimirza i Jakuszewic — Akta sprawy Fiskusa przeciwko massie krydalney Xcia Kazimierza Sapiechy i Stanisławowi Branickiemu o 58,000 zł. pol. — Rekurs Maryanny z Jankowskich Tomkiewiczowey, względem podziału massy krydalney Konstantego Jankowskiego złożony — Akta sprawy Panien Franciszkanek od S. Jędrzeia przeciwko Szembekowi o granice między dobrami Płazy i Regulice — Akta sprawy Jgnacego Benue przeciwko Fiskusowi o część w Mniszowie — Akta Jana Zelkowskiego przeciwko Eligiuszowi Przezmowskiemu w sprawie o 96,600 zł. pol. — Akta Alexandra i Katarzyny Troiackich przeciwko Jerzemu Urbańskiemu o przyznanie Schedy dziedzictwa — Akta sprawy Fiskusa Królewskiego przeciwko Joel i Susman Taufel o 1557 ryń. 47½ grzywarow — Akta sprawy Jana Madana przeciwko sukcessorom Jana Meisnera o summę 156 duk. Sądowi Appellacyi Warszawskiey odesłane zostały, które stosownie do Dekretu Nayiaśnieyszego Pana d. 20 Maia 1808 wydanego, analogicznie kray nowo do Xięstwa Warszawskiego wcielonego obowiązuiącego, po wprowadzeniu onych na nowo przed Sąd, iak prawo teraz obowiązuiące wymaga roztrzygnięte będą.

W Krakowie d. 22 Września 1810 Roku.

Dawid Jendrzeiowicz, Sędzia Trybunału Cywilnego 1szy Jnstancyi Departamentu Lubelskiego.